

STICHTING OER-IJ JAARVERSLAG 2021

INLEIDING

Dit verslagjaar heeft Lia Vriend zich teruggetrokken uit ons bestuur. Ernstige ziekte noopte haar tot die stap. We missen haar bevoegen en vakkundige inzet bij tal van projecten zeer!! Lia was zeer actief voor onze stichting. Niet alleen met de coördinatie van het gidsenwerk. Zo leverde zij een belangrijke bijdrage aan het kennisdocument "aardkundige waarden van het Oer-IJ gebied". Voor het project "e-bikeroute Langs de Oevers van het Oer-IJ" legde ze de basis voor de routes en speelde ze een actieve rol bij de productie van de podcast over dit onderwerp. Met haar partner was ze, in aanwezigheid van subsidiegevers en andere betrokkenen, begin juli bij de presentatie van die route aanwezig.

Ook dit jaar had de coronacrisis de nodige invloed op onze activiteiten. De lezingen konden geen doorgang vinden en de bijeenkomst van onze achterban, de Verenigde vergadering kon pas in september weer plaats vinden. In het vorige jaarverslag berichtten wij dat van de door de gemeenten, provincie, Heemraadschap en Rabobank gesubsidieerde projecten alleen de zgn. Icoonprojecten nog in bewerking waren. Nu kunnen we melden dat we eind 2021 tot een afronding van die projecten kunnen komen en een eindafrekening richting onze subsidiegevers kan worden verzonden.

BESTUUR

In de bestuurssamenstelling waren er, behoudens het in de inleiding vermelde vertrek van Lia Vriend, geen wijzigingen

Evert Vermeer	voorzitter
Jos Teeuwisse	secretaris
Sjakel van Wesemael	penningmeester
Rik Duijn	bestuurslid
Léon Klein Schiphorst	bestuurslid
Hugo Snabilie	bestuurslid
Hans van Weenen	bestuurslid

Het bestuur werd bijgestaan door Renée Gelauff die naast de verslaglegging ook in organisatorisch opzicht ondersteunde. Daarnaast is ook de verzorging van de financiële administratie door Lukas Steenbrink een geweldige ondersteuning.

Het bestuur kwam zevenmaal bijeen. De eerste helft van het jaar virtueel en later gelukkig weer fysiek. Daarnaast vond veel overleg plaats in kleinere verbanden ter voorbereiding op bijeenkomsten; overleg met partners en uitvoering van projecten. Door de Coronamaatregelen was het houden van een Verenigde Vergadering de eerste helft van 2021 niet mogelijk. Wel werd, naast het contact via nieuwsbrief en website, op 31 maart een videobijeenkomst voor belangstellenden gehouden onder voorzitterschap van Thijs Pennink.

Op 16 september konden we weer fysiek bijeenkomen in restaurant Krelis op het Erfgoedpark De Hoop, waar wij gastvrij werden ontvangen. Tijdens deze bijeenkomst werd vanuit het bestuur toelichting gegeven op de activiteiten van de afgelopen periode. Rik de Visser en Saline Verhoeven verzorgden een presentatie over de Gebiedsvisie voor een deel van het Oer-IJ gebied en van de Icoonprojecten in Heiloo en Het Groene Schip.

DOELSTELLING EN MISSIE

De hernieuwd geformuleerde doelstelling en missie zoals opgenomen op onze website zijn onverkort van kracht. Het bestuur heeft stilgestaan bij de toekomstverwachting als Stichting en de persoonlijke inbreng van alle bestuursleden daarbij. Open oog voor "verjonging" is gewenst! We hebben vastgesteld dat de afgelopen periode veel inspanning heeft gevraagd. Nu de gesubsidieerde projecten zijn afgerond is het verstandig het iets rustiger te laten verlopen en nieuwe initiatieven pas op te pakken wanneer financiën en menskracht zijn verzekerd.

ODE AAN HET LANDSCHAP

Dit jaar stond het landschap extra in de belangstelling. Ook wij hebben als organisatie een bijdrage willen leveren aan die "Ode aan het Landschap". Dat is gebeurd door het aanbieden van wandelingen en het "op de kaart zetten" van icoonprojecten. Daartoe zijn ter voorbereiding met de gidsen bijeenkomsten georganiseerd om bijhorende kennis over te dragen. Door subsidies van de gemeente Bergen en Castricum en het Fonds Cultuurparticipatie was het mogelijk Mariska van der Leij te betrekken bij de uitvoering van verschillende projecten in het kader van Ode aan het Landschap.

Naast de acties rond de Icoonprojecten, betrof dat een prijsvraag van gedichten, tekeningen, schilderijen en foto's. De wedstrijd was georganiseerd door de Stichting Oer-IJ in samenwerking met de Fotokring Heemskerk en de bibliotheken Kennemerland, IJmond en Heiloo. Een extra woord van dank gaat uit naar Jan Hormann die voor dit project veel extra werk heeft verricht. Hij leidde zelfs een van de icoonexcursies toen er geen gidsen beschikbaar waren. Jan presenteerde met Mariska ook de zeer geslaagde prijsuitreiking in het Huis van Hilde. Begin volgend jaar volgt nog een tentoonstelling met een selectie van de inzendingen van de wedstrijd samen met werk van cursisten van Toonbeeld in Geesterhage in Castricum.

Ondanks de coronabeperkingen hebben we een geslaagde invulling kunnen geven aan op het Oer-IJ gebied toegesneden activiteiten rond het landelijke thema "Ode aan het Landschap". Met die activiteiten hebben we een kleine 4.450 mensen rechtstreeks bereikt.

Juist door de Corona beperkingen hebben we nuttige ervaring kunnen opdoen met de mogelijkheden die online toepassingen bieden. Een ander positief resultaat is dat sommige initiatieven een permanent karakter krijgen, zoals de excursies bij de zogenaamde icoonlocaties.

Wel is in de praktijk gebleken dat het voor het slagen van dit soort projecten belangrijk is dat je als vrijwilligersorganisatie een beroep kunt doen op professionele ondersteuning. De beschikbaar gestelde financiële bijdrage is in onze beleving dan ook nuttig besteed.

ICOONPROJECTEN

Voor alle icoonprojecten zijn nu concrete plannen gemaakt. Op ons verzoek is door de tentoonstellingsontwerper Tekst&Uitleg o.a. voor Huys Egmont (Late Middeleeuwen) een concept visie gemaakt over hoe kastelen in het Oer-IJ gebied kunnen worden ingebracht in de permanente tentoonstelling over Slot Egmond die daar wordt ingericht.

Eerder bedacht dit bedrijf uit Haarlem een plan voor de museale inrichting van de houtdroogloods op het Erfgoedpark De Hoop (Nieuwe Tijd). Inmiddels zijn we druk bezig met de financiering van de uitvoering. De gemeenteraad van Uitgeest heeft in principe 50.000 euro toegezegd en het DB van het Recreatieschap RAUM heeft positief gereageerd op het verzoek een ton bij te dragen. Alleen het AB moet zich er nog over uitspreken.

Het idee dat Rik de Visser van Vista voor Heiloo (Vroege Middeleeuwen) heeft gemaakt wordt binnenkort gepresenteerd. Het plan behelst het plaatsen van een glazen stolp over het oude vierkant van een afgebroken boerderij ter plaatse.

Het icoonproject Velsen (Romeinse Tijd), waar Arjan Bosman een voorstel voor maakte, krijgt een nieuwe impuls, nu we oud-burgemeester van Heiloo (en ook oud-wethouder van Velsen), Hans Romeyn bereid hebben gevonden hiermee de boer op te gaan. Hij heeft opnieuw contact gelegd met de gemeente om na te gaan hoe we dit project een kans op uitvoering kunnen geven. Rik de Visser heeft een ontwerp/land art project voor Het Groene Schip (Moderne Tijd) gemaakt dat op enthousiasme van de beheerder (Staatsbosbeheer) en de horecaondernemer die zich daar gaat vestigen kan rekenen.

2000 JAAR STRIJD IN HET OER-IJ LANDSCHAP

Een bijzonder moment in dit verslagjaar was de presentatie van het boek "2000 Jaar strijd in het Oer-IJ landschap". De uitgave konden we samen met Uitgeverij Noord-Holland maken dankzij de belangenloze medewerking van een groot aantal deskundige auteurs.

Het boek werd financieel mogelijk gemaakt door de fondsen: Stichting Triarcus, Prins Bernhard Cultuurfonds, Reint Laanfonds, J.C. Ruigrok Stichting, Stichting Victor Honig Laanfonds en de gemeenten Bergen, Beverwijk en Velsen. Op 17 november waren wij te gast in Huys Egmont te Egmond a/d Hoef waar het boek in aanwezigheid van sponsors schrijvers en andere betrokkenen werd gepresenteerd. Het bestuur dankt de samenstellers van het boek dat, onder eindredactie van Agnes de Boer en de redactieleden Arjen Bosman en Léon Klein Schiphorst, in korte tijd tot stand kwam. Gedeputeerde Zita Pels (Cultuur en Erfgoed) was virtueel aanwezig en nam het eerste exemplaar in ontvangst.

OER-IJ ACADEMIE

Zoals in de inleiding al aangegeven was de Coronacrisis spelbreker bij onze kernactiviteit, het houden van lezingen. We hopen dat deze door Jan Hormann en Hugo Snabilie georganiseerde activiteit het komend jaar wel gestalte kan krijgen. Hans van Weenen heeft aangegeven daaraan het komend jaar bij te willen dragen.

Op 9 februari werd het in 2020 gereedgekomen kennisdocument Aardkundige Waarden aangeboden aan Gedeputeerde Jeroen Olthof. In dit verslagjaar kwam het door Bart Korf geschreven kennisdocument "Natuur in het Oer-IJ gebied" gereed en konden wij dat aanbieden aan Gedeputeerde Esther Rommel. Beide documenten zijn ook naar de gemeenten verzonden en terug te vinden op onze website.

GIDSENWERK

Samen met Bibliotheek Kennemerwaard zijn met succes in juli en augustus een aantal fietsexcursies georganiseerd. Ook werden vanaf augustus weer enkele excursie "op aanvraag" verzorgd. De gratis excursies in het kader van de zes Icoonprojecten mochten zich verheugen in een grote belangstelling van het publiek. Persberichten en publicaties waren mede debet aan de grote opkomst. Al met al zijn er in het afgelopen jaar toch ongeveer 500 personen door onze gidsen in het gebied rondgeleid.

OER-IJ EXPEDITIE;

Deze zo gewaardeerde, met Le Champion georganiseerde, activiteit waarmee we duizenden mensen bereiken kon ook dit jaar vanwege Corona geen doorgang vinden.

FIETSROUTES

Een mooi succes was er voor het project "e-bikeroute Langs de Oevers van het Oer-IJ", een fietsroute van 115 km, een mooi routeboekje, vier infopanelen en een ondersteunende podcast. Lia Vriend legde de basis, Jos Teeuwisse en Léon Klein Schiphorst verzorgden samen de productie.

Gerard Hogervorst maakte prachtige kaartjes voor in het boekje en op de infopanelen.

Een bijzonder moment was de presentatie van de route ". Het Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier, het Hoogheemraadschap Rijnland en het Waterschap Amstel, Gooi en Vecht hebben dit project gezamenlijk financieel mogelijk gemaakt. Door facilitering door Bert Krom kon de presentatie op de locatie van Afvalzorg plaatsvinden.

De eerste oplage van het routeboekje (3000 stuks) is inmiddels op. De waterschappen zijn bereid ook een tweede druk te financieren. Bijzonder leuk is dat Recreatie Noord-Holland (verantwoordelijk voor de fietsroutes in de provincie) onze e-bikeroute wil opwaarderen tot een officiële themaroute, compleet met 700 bordjes en een uitbreiding van het knooppuntenroutenetwerk, waardoor het mogelijk wordt de hele route op nummers te rijden. Inmiddels zijn we ook door Rijkswaterstaat benaderd, die in de tweede druk van het boekje graag informatie over hun vismigratieprojecten rond het Noordzeekanaal willen laten opnemen.

RUIMTELIJKE PROJECTEN

Met de zgn. "Groene Combinatie" werd een gebiedsvisie voor het deel van het Oer-IJ gebied waar de provincie voornemens is een wegverbinding A8-A9 aan te leggen, afgerond. De bedoeling is om die te presenteren wanneer het landschapsinpassingsplan waaraan de provincie werkt, gereed is. In combinatie met Walter Eddy die een alternatieve benadering van de verkeer- en vervoersvraagstukken bepleit hopen we Provinciale Staten te overtuigen om het Oer-IJ landschap gaaf te houden en kwalitatief te ontwikkelen. Gedeputeerde Jeroen Olthof hebben we met zijn medewerkers rondgeleid en met veel Statenfracties werd contact onderhouden om ons standpunt over te brengen en na te gaan wat de beste werkaanpak is.

Met betrekking tot de Zanderij te Castricum valt, na de positieve beslissing voor omvorming naar een natuurlijke inrichting, niets nieuws te melden.

Sjakel van Wesemael informeerde ons over de tot stand gekomen "Binnenduinrandvisie" Het grote belang van het behoud van de zoetwaterbel onder het duingebied maakt het wenselijk om de randvoorwaarden in de binnenduinrand goed onder ogen te zien. Gelet op de samenhang met onze doelstellingen voor het Oer-IJ gebied zullen we deze ontwikkelingen goed blijven volgen.

Op verzoek van de samenstellers van de verstedelijking strategie MRA hebben we in een virtuele bijeenkomst inbreng geleverd.

EDUCATIE

Samen met de historische verenigingen van Castricum, Limmen en Heiloo wordt gewerkt aan "Langs de Schulpvaart". De verdere aanpak van educatieve projecten is afhankelijk van het beschikbaar komen van vakkundige vrijwilligers.

OER-IJ TAAL

De realisatie van de door ons eerder gepresenteerde brugleuning kost veel tijd en geduld door de omvang van zo'n project; de vergunningverlening e.d. We hopen in 2022 een resultaat te kunnen melden.

COMMUNICATIE

De coronacrisis maakte nog eens extra duidelijk hoe belangrijk de informatievoorziening via onze website en nieuwsbrief is. Door de inzet van Léon Klein Schiphorst is het gelukt daarbij steeds up-to-date te zijn en ook te zorgen dat onze activiteiten aandacht kregen in de regionale pers. We zijn nog steeds op zoek naar iemand die de kennisbank wil coördineren.

CONTACTEN

Ook dit jaar was er veel overleg met bestuurders en medewerkers van provincie en gemeenten, maar ook met heemraadschappen, recreatieschappen en tal van andere aanverwante organisaties. Met de Stichting Kist werd een samenwerkingsovereenkomst gesloten.

FINANCIËN

De jaarrekening zal als afzonderlijk stuk worden aangeboden. Door de eindafrekening met de provincie en gemeenten van de gesubsidieerde projecten zal de begroting voor 2022 er wat eenvoudiger en meer bescheiden uitzien. De toelichting bij de eindafrekening waarin alle gesubsidieerde projecten nog eens langskomen, wordt als bijlage bij het jaarverslag gevoegd.

OER-IJ EXPO EN MAANDELIJKE EXCURSIE

Een bijzonder initiatief is nog onvermeld gebleven. Twee van onze vrijwilligers, Thijs de Groot en Leo Boogaard, hebben de op de zolderverdieping van het Museumgemaal in Akersloot een Oer-IJ bibliotheek aangelegd. Aan de wanden en op tafels liggen kaarten en oude afbeeldingen uitgesteld. Elke zondagmiddag -van april tot september- geven ze daar aan bezoekers een toelichting op het tentoongestelde materiaal. Elke eerste zondagmiddag van de maand organiseren ze een instap-rondleiding door de omgeving. Die start om 13.00 uur 's middags en publiek kan daar spontaan aan deelnemen. Opgeven is niet noodzakelijk. Wel wordt een bijdrage van 2 euro gevraagd. Zeker de moeite waard om een keer te gaan kijken en met zo'n excursie mee te gaan.